

Становище

от доц. д-р Славейко Христов Богданов д.м.

Клиника по Анестезиология и интензивно лечение при УМБАЛ „Д-р
Георги Странски“- гр.Плевен

Ръководител на Катедра по Анестезиология и реаниматология
Факултет по медицина, Медицински университет Плевен

**на дисертационен труд на д-р Петко Христов Стефановски на тема
„Белодробен тромбемболизъм : възможности за оптимизиране на
клиничното поведение в Спешно отделение“
за придобиване на образователна и научна степен „Доктор ”**

Представеният дисертационен труд на д-р Петко Христов Стефановски впечатлява на първо място с актуалността на разглеждания проблем, и на второ – с резултатите си.

Научната работа е написана на 151 страници, съдържа 26 приложения на 46 страници и е онагледена с 44 фигури и 65 таблици.

Библиографският списък е от 18 страници и включва впечатляващите 233 заглавия, от които 34 на кирилица и 199 на латиница, като 92 (40 %) от източниците са от последните 10 години, което дава възможност на автора да обобщи най-съвременните достижения в медицинската наука. Останалите страници включват задължителните части на подобен труд – материал, методи, самото проучване, резултати , обсъждане и изводи .

Темата на дисертационния труд е изключително актуална, тъй като Белодробният тромбемболизъм е едно от най-разпространените остри заболявания на сърдечно-съдовата система, като същевременно диагностиката му е значително затруднена поради неспецифичността на симптомите и липсата на един достатъчно бърз, евтин и специфичен тест за откриването му, който би могъл да се използва като скринингов метод.

Стандартните методи за изследване (лабораторни тестове, електрокардиограма, рентгенография на бял дроб и сърце) са полезни само за изключването на друга патология (като например: пневмония, пневмоторакс, остър инфаркт на миокарда, белодробен оток и др.), а специфичните методи за изследване като ехокардиографията (ЕхоКГ), компютърната томография, вентилационно-перфузионната сцинтиграфия,

ангиографията на бял дроб са времеемки и значително по-скъпи за осъществяване, и лекарят който първи преглежда пациента в Спешно отделение, а той обикновено не е специалист, трябва активно да мисли за възможността да се касае за Белодробен тромбемболизъм.

В този ред на мисли въвеждането на стандартизирани алгоритми и протоколи за поведение при определени симптоми оправдано предизвиква интерес със своите възможности за свеждане на грешките в поведението на различните лекари, дори без особен клиничен опит до минимум.

Литературният обзор е направен подробно и компетентно. Обстойно са представени всички аспекти, съпровождащи етиологията, патогенезата и клиничната картина на белодробният тромбемболизъм, плюсовете и минусите на всяка една скорова таблица като особено добро впечатление правят и представените най-съвременни тенденции за поведение при случай, суспектни за БТЕ.

Целта на дисертацията: Комплексна оценка на възможностите за оптимизиране на клиничното поведение в Спешно отделение при пациенти с Белодробен тромбемболизъм с оглед оформяне на оптимално диагностично и последващо терапевтично поведение, което да доведе до снижение на смъртността в Отделението е точно формулирана и показва желанието на д-р Стефановски посредством нейното осъществяване да допринесе за правилното решаване на този значим проблем при диагностиката и последващото лечение на Белодробния тромбемболизъм.

За постигане на тази цел д-р Стефановски си поставя за изпълнение 7 задачи, с чието решаване се е справил добре, като самото проучване на дисертанта обхваща преминалите през Спешно отделение пациенти от двата пола, направено е описание на пациентопотока, смъртността в Спешно отделение от нетравматични причини, клиничните, лабораторни и образни изследвания предприемани за доказване или отхвърляне на диагнозата БТЕ, и цялостна характеристика на тези пациенти. След това последователно са извършени статистически анализи на наблюдаваните показатели и проверка на хипотези за взаимна връзка между приложените техники и наблюдаваните ефекти от имплементацията на изготвените протоколи за поведение.

Направените изводи и обобщения са обосновани от данните от проучването и анализа и допринасят със следните приноси в съвременната медицинска наука и практика:

- За първи път в България е организирано и проведено проучване на смъртността от нетравматични причини в Спешно отделение , като е сравнена клиничната и патологоанатомичната диагноза от аутопсионните протоколи.
- Установено е значително negliжиране на Белодробния тромбемболизъм при прегледите, ако не се работи по утвърден алгоритъм за поведение
- Установена е сезонност в регистрирането на пациенти с БТЕ. Броят на пациентите с БТЕ е най-малък през лятото, а най-голям през пролетта и есента. Разпределението на починалите пациенти по сезони показва, че най-голям е делът на починалите пациенти през пролетта – 39%, най-малко през лятото – 9%. В литературата има много малко проучвания върху сезонността при БТЕ и настоящият дисертационен труд допринася съществено за развитието на проблема.
- Установено е, че има пряка зависимост между продължителността на престоя в СО и преживяемостта на пациентите и тя е обратнопропорционална – колкото по-дълго пациентът се намира в СО, толкова повече намаляват шансовете му за успешно лечение
- Изработен е внедрен успешно в практиката Алгоритъм за диагностика и Протокол за поведение при случай , суспектен за БТЕ
- Въз основа на проспективното проучване след внедряването на Алгоритъма и протоколите са установени изключително добри резултати , като значително са снизили смъртността от БТЕ в СО.
- Положителният резултат от дисертацията успешно би могъл да се използва за внедряване в системата на Спешната помощ в България, тъй като води до подобрени на диагностиката , снижение на смъртността и в крайна сметка до подобряване живота на нашите пациенти.

Изводите от анализа на проучването дават положителен отговор на поставените въпроси, а най-важният от тях е, че въвеждането на алгоритъм и стандартизиран протокол за поведение от екипите в Спешно отделение води до снижаване на смъртността и елиминиране на грешките при диагностиката.

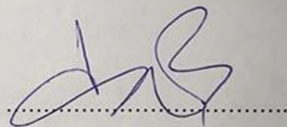
С дисертационният труд са свързани 1 публикация в уважавано международно и 2 български медицински издания и 1 участие с доклад в научен форум у нас.

Авторефератът напълно отговаря на изискванията на Закона за академичните кадри.

Представеният дисертационен труд е завършен, подготвен задълбочено, предлага съвременно решение на един съществен проблем в анестезиологията, интензивното лечение и спешната медицина и отговаря на съвременните изисквания.

Въз основа на всичко гореизложено си позволявам да препоръчам на научното жури да присъди образователната и научна степен „Доктор” на дисертанта Петко Христов Стефановски.

28.03.2019 г.

/доц. д-р Сл.Хр.БОГДАНОВ д.м./